

XXIII Congresso Internazionale dell'Atlas Linguistique Roman (ALiR), Torino (5-7 settembre 2018). — Dal 5 al 7 settembre si è tenuto, a Torino in Italia, il XXIII congresso dell'Atlas Linguistique Roman (ALiR). L'incontro si è svolto nella cornice del convegno «Gli atlanti linguistici del Piemonte nel quadro della geografia linguistica romanza», organizzato dalla redazione dell'Atlante Linguistico Italiano, grazie all'impegno di Federica Cugno, Laura Mantovani, Matteo Rivoira e Sabrina Specchia.

L'apertura del convegno, dopo l'accoglienza dei saluti istituzionali (Matteo Milani e Mario Squartini), è stata scandita dalla presentazione del IX volume dell'Atlante Linguistico Italiano (José Enrique Gargallo Gil, Michele Contini e Lorenzo Massobrio) e del primo volume del Piccolo Atlante Linguistico del Piemonte (Gianmario Raimondi e Tullio Telmon): l'occasione è stata propizia per ricordare l'importanza dei dati messi a disposizione dalle singole opere atlantistiche per l'impostazione di studi orientati secondo le prospettive più diverse.

In quest'ottica, le giornate successive hanno visto l'alternarsi di presentazioni e discussioni dei commenti delle carte dell'ALiR con l'illustrazione di progetti di ricerca linguistica e toponomastica, i quali potranno offrire nuovo materiale agli studi di linguistica romanza.

Nel dettaglio, sono stati illustrati i commenti relativi alle denominazioni romanze del fungo (Carole Chauvin-Payan), del papavero (Elisabetta Carpitelli), delle schegge di legno (João Sarago), della corteccia (Jeanine Elisa Médélice), del ginepro (Gabriele Iannàccaro), del pruno selvatico (Nicolae Saramandu e Manuela Nevaci), del tarassaco (Federica Cugno e Tullio Telmon), della rosa canina (Jean-Pierre Lai e Laura Mantovani) e alle diverse realizzazioni del verbo *segare* (Guylaine Brun Trigaud e Lucia Molinu); per quanto riguarda i progetti, è stato fatto il punto sui lavori dell'Atlante Linguistico ed Etnografico del Piemonte Occidentale - ALEPO (Paolo Benedetto Mas e Silvia Giordano) e dell'Atlante Toponomastico del Piemonte Montano - ATPM (Federica Cugno e Alberto Ghia) e sono state presentate le ricerche di *MAPforUS* (*Mapping Alpine Place-names for Upward Sociality*), di *CheSignificaTorino* (Luca Bellone) e di *SALAM* (*Subalpine and Alpine Languages and Migration*, Aline Pons e Matteo Rivoira), oltre a un lavoro di dottorato sui fitonimi dell'Arbëria (Maria Luisa Pignoli).

Di particolare importanza per il proseguo dell'ALiR è stata la definizione di alcune scelte editoriali in vista della stampa, presso le Edizioni dell'Orso (Alessandria), del volume II.c dell'atlante, ancora dedicato ai piccoli animali, e l'illustrazione della cartografia automatica che dovrebbe permettere di arrivare presto alla pubblicazione del III volume, dedicato alle piante selvatiche. Inoltre si sono gettate le basi per avviare i lavori relativi al IV volume dell'ALiR, che raccoglierà gli studi sulle denominazioni romanze dei fenomeni atmosferici.

Aline PONS
Università degli Studi di Torino

Jornades sobre literatura catalana a Sant Petersburg (26 i 27 de setembre de 2018). — Els dies 26 i 27 de setembre de 2018 a la Universitat Estatal de Sant Petersburg (Rússia) van tenir lloc les Jornades d'invitació a la literatura catalana contemporània, organitzades pel Departament de Filologia Romànica de la Universitat i la Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida, amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull, la Universitat d'Alacant, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Lleida i la Universitat Rovira i Virgili.

El dia 26 estava dedicat als símbols, gèneres i moviments de la literatura catalana i dirigida als alumnes de llengües hispàniques. S'hi van impartir quatre ponències. A la primera, el professor Magí Sunyer (Universitat Rovira i Virgili, Càtedra Josep Anton Baixeras) va parlar de les fonts i recreacions dels mites nacionals; la segona, del professor Gabriel Sansano (Universitat d'Ala-

cant), es va dedicar al teatre català del segle xx; la tercera, del professor Joan Ramon Veny (Universitat de Lleida) ens va fer conèixer l'estat i uns exemples de la poesia catalana contemporània, i a l'última, la professora Margarida Prats (Universitat de Barcelona) va parlar de la poesia de Màrius Torres.

La segona jornada, del dia 27, adreçada als alumnes de llengua catalana, es va centrar en alguns autors i textos i es va desenvolupar en quatre tallers. Primerament, el professor Sunyer examinà alguns aspectes de la novel·la *Pilar Prim*, de Narcís Oller; seguidament, el professor Sansano va explicar quatre opcions de la literatura dramàtica catalana actual amb exemples de Sergi Belbel, Jordi Galceran, Helena Tornero i Carles Alberola; després, el professor Veny va analitzar la segona de les *Elegies de Bierville* de Carles Riba en relació a l'exili català de la Guerra Civil, i finalment, la professora Prats va examinar la presència de la natura i les arts en la poesia de Màrius Torres.

Les dues jornades van provocar molt d'interès entre els assistents.

A la tarda del dia 27, el públic va poder assistir a la presentació del llibre de les traduccions al rus de *Poesies* de Màrius Torres que va tenir lloc al Museu d'Anna Akhmàtova a la Casa Fontànniy. L'acte va començar amb les paraules de benvinguda de la Directora del Museu i va continuar amb les intervencions de Veny, com a Director de la Càtedra Màrius Torres, de Prats, especialista en Torres, i dels traductors de l'antologia, Olga Nikolàeva i Andrei Rodoski, de la Universitat Estatal de Sant Petersburg. Per acabar, vam poder gaudir de les recitacions en català d'alguns poemes per part d'alumnes de català de la Universitat.

Olga MURGUINA

Universitat Estatal de Pedagogia de Moscou

Coloquio «Geolingüística peninsular: Investigaciones en curso» (Madrid, CSIC, 28 de septiembre de 2018). — Una de las grandes áreas de investigación en la Filología Hispánica es la variación diatópica del español peninsular, ya que la diversidad lingüística y cultural de la Península Ibérica hace de este territorio un lugar privilegiado. Sin embargo, a pesar de que en las últimas décadas se observa un renovado interés por la variación intralingüística desde diversas perspectivas teóricas, la Geolingüística apenas está presente en los actuales planes de estudios universitarios.

Con el propósito de dar a conocer la actividad investigadora que se está desarrollando en el ámbito de la geolingüística peninsular, Pilar García Mouton (CSIC) e Isabel Molina Martos (Universidad de Alcalá de Henares) organizaron el coloquio «Geolingüística peninsular: Investigaciones en curso», que reunió a especialistas de las distintas áreas lingüísticas peninsulares el día 28 de septiembre en el Centro de Ciencias Humanas y Sociales del Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

El coloquio se articuló en tres secciones: una mesa redonda sobre el proyecto de edición digital del *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI)*, una sesión dedicada a nuevos proyectos y otra en la que se explicaron y valoraron trabajos de referencia en las grandes áreas lingüísticas peninsulares.

Abrió la mesa redonda sobre el proyecto del *ALPI* su coordinadora, Pilar García Mouton, quien explicó el estado en el que se encuentra la edición digital del *ALPI* que se ha estado realizando en el CSIC y cuya continuación está prevista en los próximos años. Posteriormente, intervinieron los demás investigadores del proyecto, con sendas aportaciones sobre las áreas en las que trabajan: Inés Fernández-Ordóñez destacó la importancia de los datos del *ALPI* para ayudar a entender determinados aspectos diacrónicos, apoyándose en mapas que recogen nombre de animales; Maria